

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ ॥

സൂത ഉവാച

അഥ തം സുഖമാസീന ഉപാസീനം ബൃഹച്ഛ്രവാഃ |
ദേവർഷിഃ പ്രാഹ വിപ്രർഷിം വീണാപാണിഃ സ്മയന്നിവ || 1 ||

നാരദ ഉവാച

പാരാശര്യ മഹാഭാഗ ഭവതഃ കച്ഛിദാത്മനാ |
പരിതുഷ്യതി ശാരീര ആത്മാ മാനസ ഏവ വാ || 2 ||

ജിജ്ഞാസിതം സുസമ്പന്നമപി തേ മഹദ്ഭൂതം |
കൃതവാൻ ഭാരതം യസ്ത്വം സർവാർഥപരിബൃംഹിതം || 3 ||

ജിജ്ഞാസിതമധീതം ച യത്തദ്ബ്രഹ്മ സനാതനം |
അഥാപി ശോചന്യാത്മാനമകൃതാർഥ ഇവ പ്രഭോ || 4 ||

വ്യാസ ഉവാച

അസ്ത്യേവ മേ സർവമിദം ത്രയോക്തം
തഥാപി നാത്മാ പരിതുഷ്യതേ മേ |
തൻമൂലമവ്യക്തമഗാധബോധം
പൃച്ഛാമഹേ ത്വാത്ഥഭവാത്മഭൂതം || 5 ||

സ വൈ ഭവാൻ വേദ സമസ്തഗുഹ്യ -
മുപാസീതോ യത്പുരുഷഃ പുരാണഃ |

പരാവരേശോ മനസൈവ വിശ്വം
 സൃജത്യവത്യത്തി ഗുണൈരസംഗഃ || 6 ||

ത്വം പര്യടന്നർക ഇവ ത്രിലോകീ -
 മന്തശ്ചരോ വായുരിവാത്മസാക്ഷീ |
 പരാവരേ ബ്രഹ്മണി ധർമതോ വ്രതൈഃ
 സ്നാതസ്യ മേ ന്യൂനമലം വിചക്ഷ്യ || 7 ||

ശ്രീനാരദ ഉവാച
 ഭവതാനുദിതപ്രായം യശോ ഭഗവതോഽമലം |
 യേനൈവാസൗ ന തുഷ്യേത മന്യേ തദുർഗ്ഗമം ഖിലം || 8 ||

യഥാ ധർമാദയശ്ചാർഥാ മുനിവർയാനുകീർത്തിതാഃ |
 ന തഥാ വാസുദേവസ്യ മഹിമാ ഹ്യനുവർണിതഃ || 9 ||

ന യദ്വചശ്ചിത്രപദം ഹരേര്യശോ
 ജഗത്പവിത്രം പ്രഗൃണീത കർഹിച്ചിത് |
 തദ്വായസം തീർഥമുശന്തി മാനസാ
 ന യത്ര ഹംസാ നിരമന്ത്യുശിക്ഷയാഃ || 10 ||

തദ്വാഗ്വിസർഗോ ജനതാഘവിപ്ലവോ
 യസ്മിൻ പ്രതിഷ്ഠാകമബദ്ധവത്യപി |
 നാമാന്യനന്തസ്യ യശോഽങ്കിതാനി യത്
 ശൃൺവന്തി ഗായന്തി ഗൃണന്തി സാധവഃ || 11 ||

നൈഷ്കർമ്യമപ്യുഗ്രതഭാവവർജിതം
 ന ശോഭതേ ജ്ഞാനമലം നിരഞ്ജനം |
 കുതഃ പുനഃ ശശ്വദഭദ്രമീശ്വരേ
 ന ചാർപിതം കർമ യദപ്യകാരണം || 12 ||

അഥോ മഹാഭാഗ ഭവാനമോഘദ്യുക്
 ശുചിശ്രവാഃസത്യരതോ ധൃതവ്രതഃ |
 ഉരുക്രമസ്യാഖിലബന്ധമുക്തയേ
 സമാധിനാനുസ്മര തദ്വിചേഷ്ടിതം || 13 ||

തതോന്യമാ കിഞ്ചന യദ്വിവക്ഷതഃ
 പൃഥഗ്ദ്യശസ്തത്കൃതരൂപനാമഭിഃ |
 ന കുത്രചിത്ക്വാപി ച ദുഃസ്ഥിതാ മതി -
 ര്ലഭഭേത വാതാഹതനൗരിവാസ്പദം || 14 ||

ജുഗുപ്സിതം ധർമകൃത്യേനുശാസതഃ
 സ്വഭാവരക്തസ്യ മഹാൻ വ്യതിക്രമഃ |
 യദ്യാകൃതോ ധർമ ഇതീതരഃ സ്ഥിതോ
 ന മന്യതേ തസ്യ നിവാരണം ജനഃ || 15 ||

വിചക്ഷണോന്യാർഹതി വേദിതും വിഭോ -
 രനന്തപാരസ്യ നിവൃത്തിതഃ സുഖം |
 പ്രവർത്തമാനസ്യ ഗുണൈരനാത്മന -
 സ്തതോ ഭവാനർശയ ചേഷ്ടിതം വിഭോഃ || 16 ||

ത്യുക്ത്വാ സ്വധർമം ചരണാംബുജം ഹരേ -
 രഭജന്നപക്യോഥ പതേത്തതോ യദി |
 യത്ര ക്വ വാഭദ്രമഭ്യുദമുഷ്യ കിം
 കോ വാർഥ ആപ്തോഭജതാം സ്വധർമതഃ || 17 ||

തസ്യൈവ ഹേതോഃ പ്രയതേത കോവിഭോ
 ന ലഭ്യതേ യദ്ഭ്രമതാമുപർയധഃ |
 തൽലഭ്യതേ ദുഃഖവദന്യതഃ സുഖം
 കാലേന സർവത്ര ഗഭീരരഹസാ || 18 ||

ന വൈ ജനോ ജാതു കഥഞ്ചനാവ്രജേ -
 ന്മുകുന്ദസേവ്യൻയവദംഗ സംസൃതിം |
 സ്ഥരന്മുകുന്ദാംഘ്ര്യുപഗൃഹ്ണനം പുന -
 ര്വിഹാതുമിച്ഛുന്ന രസഗ്രഹോ യതഃ || 19 ||

ഇദം ഹി വിശ്വം ഭഗവാനിവേതരോ
 യതോ ജഗത്സ്ഥാനനിരോധസംഭവാഃ |
 തദ്ധി സ്വയം വേദ ഭവാംസ്തഥാപി വൈ
 പ്രാദേശമാത്രം ഭവതഃ പ്രദർശിതം || 20 ||

ത്വമാത്മനാസ്ത്ഥാനമവേഹ്യമോഘദ്യുക്
 പരസ്യ പുംസഃ പരമാത്മനഃ കലാം |
 അജം പ്രജാതം ജഗതഃ ശിവായ ത -
 ന്മഹാനുഭാവാഭ്യുദയോഽധിഗൺയതാം || 21 ||

ഇദം ഹി പുംസസ്തപസഃ ശ്രുതസ്യ വാ
 സ്വിഷ്ടസ്യ സൂക്തസ്യ ച ബുദ്ധിദത്തയോഃ |
 അവിച്യുതോർഥഃ കവിഭിർനിരൂപിതോ
 യദുത്തമശ്ലോകഗുണാനുവർണനം || 22 ||

അഹം പുരാതീതഭവേദ്ഭവം മൂനേ
 ദാസ്യാസ്തു കസ്യാശ്ചന വേദവാദിനാം |
 നിരൂപിതോ ബാലക ഏവ യോഗിനാം
 ശുശ്രൂഷണേ പ്രാവൃഷി നിർവിവിക്ഷതാം || 23 ||

തേ മയ്യുപേതാഖിലചാപലേർഭകേ
 ദാന്ത്യേധൃതക്രീഡനകേനൂവർതിനി |
 ചക്രൂഃ കൃപാം യദ്യപി തുൽയദർശനാഃ
 ശുശ്രൂഷമാണേ മൂനയോത്ഥപഭാഷിണി || 24 ||

ഉച്ഛിഷ്ടലേപാനനുമോദിതോ ദ്വിജൈഃ

സകൃത്സ്ഥ ഭുഞ്ജേ തദപാസ്തകിൽബിഷഃ |

ഏവം പ്രവൃത്തസ്യ വിശുദ്ധചേതസ -

സ്തദ്ധർമ ഏവാത്മരൂപിഃ പ്രജായതേ || 25 ||

തത്രാൻവഹം കൃഷ്ണകുമാഃ പ്രഗായതാ -

മനുഗ്രഹേണാശൃണവം മനോഹരാഃ |

താഃ ശ്രദ്ധയാ മേന്ദുപദം വിശുൺവതഃ

പ്രിയശ്രവസ്യാഗ മമാഭവദ്രൂപിഃ || 26 ||

തസ്മിൻസ്തദാ ലബ്ധരുചേർമഹാമുനേ

പ്രിയശ്രവസ്യാസ്ഖലിതാ മതിർമമ |

യയാഹമേതത്സദസത്വമായയാ

പശ്യേ മയി ബ്രഹ്മണി കൽപിതം പരേ || 27 ||

ഇത്ഥം ശരത്പ്രാവൃഷ്ടികാവൃതു ഹരേ -

ർവിശുൺവതോ മേന്ദുസവം യശോമലം |

സങ്കീർത്യമാനം മുനിഭിർമഹാത്മഭി -

ർഭക്തിഃ പ്രവൃത്താർത്ഥരജസ്തമോപഹാ || 28 ||

തസ്യൈവം മേന്ദുരക്തസ്യ പ്രശ്രിതസ്യ ഹതൈനസഃ |

ശ്രദ്ധാനസ്യ ബാലസ്യ ദാന്തസ്യാനുചരസ്യ ച || 29 ||

ജ്ഞാനം ഗുഹ്യതമം യത്തത്സാക്ഷാദ്ഭഗവതോദിതം |

അൻവവോചൻ ഗമിഷ്യന്തഃ കൃപയാ ദീനവത്സലാഃ || 30 ||

യേനൈവാഹം ഭഗവതോ വാസുദേവസ്യ വേധസഃ |

മായാനുഭാവമവിദം യേന ഗച്ഛന്തി തത്പദം || 31 ||

ഏതത്സംസൂചിതം ബ്രഹ്മംസ്താപത്രയചികിത്സിതം ।
യദീശ്വരേ ഭഗവതി കർമ ബ്രഹ്മണി ഭാവിതം ॥ 32 ॥

ആമയോ യശ്ച ഭൂതാനാം ജായതേ യേന സുവ്രത ।
തദേവ ഹ്യാമയം ദ്രവ്യം ന പുനാതി ചികിത്സിതം ॥ 33 ॥

ഏവം നൃണാം ക്രിയായോഗാഃ
സർവേ സംസൃതിഹേതവഃ ।
ത ഏവാത്മവിനാശായ
കൽപന്തേ കൽപിതാഃ പരേ ॥ 34 ॥

യദത്ര ക്രിയതേ കർമ ഭഗവത്പരിതോഷണം ।
ജ്ഞാനം യത്തദധീനം ഹി ഭക്തിയോഗസമൻവിതം ॥ 35 ॥

കുർവാണാ യത്ര കർമാണി ഭഗവച്ഛിക്ഷയാസകൃത് ।
ഗൃണന്തി ഗുണനാമാനി കൃഷ്ണസ്യാനുസ്മരന്തി ച ॥ 36 ॥

നമോ ഭഗവതേ തുഭ്യം വാസുദേവായ ധീമഹി ।
പ്രദുർഗായാനിരുദ്ധായ നമഃ സങ്കർഷണായ ച ॥ 37 ॥

ഇതി മുർത്യഭിധാനേന മന്ത്രമൂർതിമമൂർതികം ।
യജതേ യജ്ഞപുരുഷം സ സമൃഗ്ദർശനഃ പുമാൻ ॥ 38 ॥

ഇമം സ്വനിഗമം ബ്രഹ്മൻ -
നവേത്യ മദനുഷ്ഠിതം ।
അദാൻമേ ജ്ഞാനമൈശ്വര്യം
സ്വസ്ഥിൻ ഭാവം ച കേശവഃ ॥ 39 ॥

ത്വമപ്യഭദ്രശ്രുത വിശ്രുതം വിഭോഃ
സമാപ്യതേ യേന വിദാം ബുഭുത്സിതം ।

ആഖ്യാഹി ദുഃഖൈർമുഹൂർദ്ധിതാത്മനാം

സങ്ക്ഷേപനിർവാണമുശന്തി നാൻയഥാ || 40 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

പ്രഥമസ്കന്ധേ വ്യാസനാരദസംവാദേ പഞ്ചമോദ്യായഃ ||